

BESLUT

DATUM 2002 12 10
 BETECKNING 312-2338-2002

ERT DATUM ER BETECKNING

Kyrkorådet i Gällivare församling
 Box 98
 982 21 Gällivare

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Soutujärvi kyrka, Gällivare församling, Luleå stift, Gällivare kommun, Lappland, Norrbottens län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Soutujärvi kyrka med tillhörande kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

just/samråd
 M Stel
 G imm
 Sj

exp
 2002-12-17
 M

Nitton kyrkor byggda 1940 eller senare i Luleå stift har enligt besluten 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fyra kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökad urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Luleå stift har den 2 oktober år 2000 tillstyrkt att Soutujärvi ska omfattas av skydd enligt KML. Gällivare församling har den 9 oktober 2002 tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av kyrkan

Soutujärvi kyrka är uppförd 1963 efter ritningar av arkitekt Jan Thurfjell.

Kyrkan med den sammanbyggda lägre församlingsdelen bildar ett T-format komplex. Församlingsdelen kan med vikvägg öppnas mot kyrkorummet och utvidga detta. Församlingssalen har 1989 tillbyggs åt nordväst. Anläggningen ligger på en naturtomt i samhällets mitt, medan kyrkogården, invigd 1950, ligger ca 1 km från kyrkan. Kyrkorummet har rektangulär plan och är uppförd i trä med ett högt och brant skifferklätt sadeltak. Ett högt sidoställt klocktorn i söder inrymmer sakristia i bottenplanet. Fasaderna är klädda med vitmålad träpanel förutom församlingssalens kortsidor som är av rött tegel. Kyrkorummets innerväggar och innertak är utförda i mattfernissad furupanel, med bärande limträbalkar. Inredningen har enkla geometriska former med altarbord i granit, predikstol och bänkar i furu. Altarvägsvävnaden är komponerad av Brita Rendhal. Interiören belyses av högt sittande smala fönsterband samt av ett stort fönster i gavelspetsen.

Motiv för beslutet

Kyrkan är ritad av en i Norrland mycket verksam arkitekt. Kyrkorummet visar ett gott exempel på arkitektens tekniskt och estetiskt verkningfulla limträkonstruktioner. Kyrkan är tidstypisk, traditionsanknuten och av hög arkitektonisk kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Soutujärvi med tillhörande kyrkotomt. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe, förste antikvarierna Ingrid Sjöström och Jan Karlsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Luleå stift

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Norrbottens museum

Gällivare kommun

Arkitekturmuseet